

JULDAGEN 1852 OTTESÅNG

<sida1> Ottesångs predikan på Juhldagen 1852.

Uti vårt Uplästa heliga Evangelium talar Evangelisten och Apostelen Johannes om det andeliga ljuset, som Uptändes i världen genom Frälsarens födelse. Han talar först om ordet som var när Gudi. Detta ord var icke något ord, som Gud hade talat, icke heller var det ett skrivit ord, utan det var Gud sjelf, som här kallas för ord, emedan det fanns i Johannis sista lefnads år några verldsvisa, som låssa <sida2> bekänna christendomen, men de voro i sjelfva verket sjelfkloka hedningar, som försökte att förklara Frälsarens Gudomliga Natur de påstodo, att ordet var det samma som Förnuftet, och detta Förnuft skulle vara någonting annat än Gud sjelf. Men Johannes visar, att Gud sjelf var ordet, eller Gud och Guds vishet äro ett. Sedan visar han, att allting är skapat genom Guds ord, och med detta ord förstår <sida3> han Guds son, som är världens Frälsare. Således är Guds Son också vår skapare, eller den, som gifvit oss lifvet. Uti honom var lifvet, d.v.s. han har lifvet i sig sjelf, och uppehåller äfven Menniskans lif. Men det är redan svårare att förstå, huru detta lif är människornas ljus. Det Naturliga lifvet kan icke vara människans ljus, emedan det icke medför eller innehåller någon uplysning: utan det andeliga lifvet är människans ljus, men det andeliga lifvet är ännu <sida4> mera fördoldt än det naturliga lifvet. Ännu har ingen kunnat begripa eller förstå hvad lifvet är. Det är för oss alldeles obegripligt, huru människan kan lefva. Emellertid hafva alla människan den Tron, att det är Gud, som Uppehåller Menniskans lif. Och denna Tro är vist bra, om människan skulle så hushålla med sitt naturliga lif, att han kunde svara därför inför Gud och <sida5> Menniskor. Men de flesta menniskor förkorta sitt Eget lif genom sitt Ogudaktiga lefverne, de förkorta sitt jordiska lif, genom dryckenskap, otuckt, lättja, och verldsliga omsorger, så att det är få menniskor som icke dö i förtid: Om nu det naturliga lifvet är fördoldt för människan så nemligen, att vi icke kunna begripa hvad detta lifvet är, och huru vi kunna lefva här <sida6> i världen, så är det andeliga lifvet [<andeliga> överstrykt ord] ännu mera fördoldt för Förnuftet, som icke kan begripa, hvad det är, och hvaruti det består. Men emedan Johannes säger, att lifvet är människornas ljus, så menar han säkert det andeliga lifvet, som är ett ljus, eller en sann kunskap om Gud; ty det Lekamliga lifvet är icke någon kunskap, men det andeliga <sida7> lifvet är icke blott en kunskap utan äfven en känsla som endast den andeliga människan känner: det andeliga lifvet är ett ljus eller en sann insikt i nådens ordning, som endast den kan hafva, som har erfarit det andeliga lifvets verkningar; därför famlar den naturliga människan i mörker och okunnighet om den sanna christendomen. Hon vet icke hvaruti christendomen består. Vidare <sida8> säger han, att ljuset lyser i mörkret och mörkret hafver det icke begripit. Här menar han med ljuset, det andeliga ljuset, som lyser i mörkret, men med mörkret menar han det andeliga mörkret, som är okunnighet om Gud och andeliga ting, brist på kunskap om den sanna christendomens väsende. Likasom den naturliga människan icke kan begripa, hvaruti <sida9> den sanna christendomen består, så kan hon icke heller begripa, hvad det är för ett andeligt ljus, som skiner i mörkret.

ty hon ser väl, att det andeliga ljuset lyser, men kan icke begripa hvad det är för ett ljus; hon kan icke begripa, om det är ett ljus som Djefvul har tändt opp, eller om det är ett ljus som Gud har tändt opp. Gamaliel var den uplystaste man i Rådet, när det blef fråga om christen<side10>-domen, men han viste icke, om den var af Gud, eller om den var af menniskor. Icke heller viste Judarne om Johannes döparen var af Gudi, eller af menniskor. Och allestädes, hvarest christendomens ljus Uptändes, äro mörkrets Andar i okunnighet om, hvad det är för ett ljus. somliga mena, att Christendomen är en ohygglig villförelse, som in<side11>gen förnuftig menniska kan antaga. somliga verldsvise hafva påstått, att verlden skulle vara mycket lyckligare, om det christna svärmeriet icke hade kommit i verlden. Andra hafva påstått att Jesus af Nazaret var ett dygdemönster som ville lära menniskorna att lefva dygdigt och förnuftigt. Andra hafva påstått, att Jesus af Nazaret var en bedragare, som ville väcka upseende, och locka <side12> Till sig den enfaldiga mängden. Andra hafva påstått att Christus hade ett större förstånd än andra menniskor, och att han så till vida kan kallas för Guds Son, men att han ändå icke var mer än en människa Han heller. Man finner således af detta verldens omdöme om Frälsarens Person, att verlden icke har kunnat begripa, hvad han egenteligen ville och mente. Derföre <side13> har Hans förnämsta Lärjunge skrifvit i dagens Evangelium, att ljuset kom i verlden men mörkret kunde det icke begripa. Om verlden har fällt så vrånga omdömen om Frälsaren hvad kan då en christen vänta af verlden ett bättre omdöme. Hafva de kallat mästaren Beelzebub, hvad skola de kalla hans Lärjungar? Christendomens ljus har i alla tider varit förhatligt mörksen[s] andar, som ända från Barndomen <side14> varit vane, att lefva i svarta mörkret, måste dels frukta för ljuset, dels ock hata ljuset. Men de som vistas i mörkret, hafva mycket lust att se, hvad de i ljuset boende företaga sig. Ehuru mörksens andar göra mörksens gerningar, hafva de likväl fått klara ögon och en skarp syn att se de christnas fel. Judarne funno många fel och bris<side15>ter uti Frälsarens lefverne. Det andeliga hatet hade gifvit dem den Uplysningen, att Jesus af Nazaret var en bedragare; att han hade djefvulen. äfven Johannes döparen hade djefvulen. Och hvar och en som börjar bestraffa menniskorna för deras ogudaktiga lefverne, han hafver djefvulen. Han är en bedragare. Så dömer verlden. Just derföre att ljuset kom i verl[den] måste alla oom<side16>vända och opånyttfödda hata ljuset, Emedan deras gerningar äro onde. för att skyla öfver sin egen ogudaktiga vandel, måste mörksens andar hata christendomens ljus, emedan de frukta, att deras nedriga och skamliga gerningar komma fram i dagen. Det har i Alla tider funnits Fariseer, som äro mycket klarsynta, när det kommer an på de christnas lefverne <side17> och dessa Fariseer hafva också sin Egen Tro, som i Frälsarens tid var grundad på Moses, och i Luthers tid var denna döda Tro grundad på Påfvedömet, men i vår tid är Fariseernas Tro grundad på Luthers skrifter[.] så mena alla Fariseer och nådetjufvar, att deras Tro öfverensstämmer med Luthers Tro. Dessa svart andar kunna icke heller tåla eller begripa christendomens ljus, emedan djefvulen har inbillat dem att detta ljus är <side18> Hin håles städning's Eld. Djefvulen

har för sådana Nådetjufvar omskapat sig till En ljusens Engel, han har inbillat dem, att det rätta Ljuset är en gnista från afgrunden. Och därför våga icke nådatjufvarna komma närmare till detta Ljus, emedan de frukta för den heliga Elden som Frälsaren kom att Uptända på jorden. Mången fluga, surrar <sid19> omkring det Uptända Ljuset, men somliga flugor, flyga bums in i Ljus lågan, der få de afbrända vingar; der ligga de sedan och sparka på rygg. Men alla mörksens Andar hata Ljuset, emedan deras onda gerningar kunna komma fram i dagen genom christendomens Ljus. Alla tjufvar, och horor hata Ljuset, alla krögare och fyllhundar hata Ljuset; äfven dygdiga horor hata Ljuset, <sid20> ärliga tjufvar hata Ljuset; nyktra drinkare hata Ljuset. Nådatjufvar hata Ljuset. Endast de själar, som blifvit frällste från mörksens rike genom nåden och den lefvande Tron, älska Ljuset, som brinner i Bethlehem. Men huru många äro de, som älska detta Ljus? Kanske endast Josef och Maria och de herdor, som vaka öfver <sid21> sin hjord. de älska detta Ljus, och komma till Ljuset. Josef och Maria, som älska detta Ljus, sitta nu ensamme vid krubban, vakande öfver den nyfödde Frälsaren, och väntande efter Israels tröst; sukkande [[<vid> överstrykt ord](#)] vänta de efter den gryende dagens morgon rådnad; dock måste Josef och Maria hafva en stark Tro, emedan <sid22> ser omöjligt ut, att ett naket barn, som nu ligger på hö och strå uti en krubba, ibland oxar och åsnor, skall blifva verdens Ljus och verdens Frälsare. Det ser Alldeles omöjligt ut för vårt Förnuft, att barn, som redan i sin ungdom, blir hatadt och förföljdt af konungar, skall blifva en <sid23> konung öfver Israel, och utbreda sitt välde öfver hela jorden. Men Gud vore icke Gud, om han icke kunde göra under. Det ser visserligen mörkt ut för dig Josef och Maria, men haf dock tålamod och Tro: och vänta en tid, till dess detta nyfödda Barn växer opp, och börjar utbreda sin lära omkring jorden: då skall Du <sid24> förnimma, att Guds råd äro underliga. af detta späda Barn som gråter i krubban kan upväxa en stor konung.

— Original / FKHS Kollerska samlingen Nr 86 / Nationalarkivet, Helsingfors /